

8.6
MALİ
KAYNAK AYIRMA

8.6 MALİ KAYNAK AYIRMA

8.6.1 Giriş

~~2000-2020 yılları arasındaki~~Önümüzdeki yirmi yıllık süre içerisinde, Plan Alanında önemli ölçüde yatırım, görünür bir şekilde yapılacaktır. Toplam yatırım, kamu sektörüyle özel sektörün sermayesi arasında bölüşülecektir. Şim-diden böyle bir tahminde bulunmanın gerçek bir değeri olup olmadığı tartışılır. Bu kadar uzun bir zaman dilimi için herhangi bir doğruluk derecesinde önceden tahminde bulunmanın zorlukları vardır. Kamu sektörü bütçesi ister öznel isterse nesnel temelde analiz edilsin, hali hazırda Plan Alanıyla tanımlanamaz ve genellikle kısa dönemli temelde hazırlanır. Özel sektörün etkinlikleri konusunda çok az veri mevcuttur. İmar Planı Raporunda önerilen, tüm sektörler için paranın daha iyi değerlendirilmesidir.

İleriye yönelik olarak topyekün tahminde bulunmanın zorluklarına rağmen Plan Alanıyla ilişkili olarak bütün sektörlerin ileride muhtemel yatırım düzeylerinin kısa ve orta vadeli tahminlerini hazırlamak için çaba harcanması beklenmektedir. Sadece böyle yaparak Plan Alanının gelecekte duyacağı gereksinim belirlenebilir ve göreceli öncelikleri belirleyen bir sistem bile kurabilir.

8.6.2 Mali Projeksiyonlar

Plan dönemi içinde yapılacak yatırımların ve detay planları ile projelerinin, beşer yıllık dönemleri kapsayacak şekilde programı ile her beş yıllık dönemde de yıllık programlar hazırlanacaktır. Bu program çerçevesinde yıllık olarak yapılması muhtemel yatırımların mali projeksiyonunu, bir ve beş yıllık süreler için hazırlanacaktır. Hazırlama süresi normal kamu sektörü bütçe dönemi tarafından belirlenecektir. Bir yıllık projeksiyon hemen sonraki gelecek yıllara bağlantılı olmalıdır. Bir yıllık projeksiyon sonra 5 yıllık orta vadeli projeksiyonun birinci yılını oluşturacaktır. Bu projeksiyon dönem bir temelde korunacak ve her yıl, bir yıl artırılarak bir önceki yıla (beşinci yıla) eklenecektir.

Yirmi yıllık Plan döneminde dört program döneminde öncelikle nelerin kimin tarafından ne zaman yapılacağını gösterecek bu programlar, Planın uygulanmasında sorumluluğu olanlarla etkilenecekler ve ilgilenecekler birlikte hazırlanacaktır.

Plan dönemi içerisinde gelişmelerin hedeflerine ulaşabilmesi ve programa uygun olarak gerçekleştirilmesi için gereksimleri belirleme zamanlamasını yapmaktır. Ekip önerileri düzenleyip bu öneriler ile ilgili kamu sektörü kurumlarına bunu taktim etmek ve önerilerin uygulanabilirliğinin sağlanması için yıllık program ve fonlarına mali miktarın konması yönünde istekte bulunmalıdır.

Özel sektörle ortak olan alanlar sürekli göz önünde bulundurulacaktır. Kapsamlı gelişme fırsatları özel sektör geliştirmeleriyle tartışılacak. Ve yetkili yürütme biriminin onayından geçmiş olan projelere yapılacak yıllık projeksiyonlarda öncelik verilecektir.

Projeksiyonlarda yararlanılacak diğer veri kaynaklarından bazıları şunlardır.

- Kamu Sektörü Kurumları
- Yerel Otoriteler
- Merkez Bankası
- Ticari Bankaların raporları
- Müteahitler Birliği
- Planlama Onayı kayıtları
- KTMMOB Ortak Vize kayıtları
- Kamu kullanımları
- Ticaret Odası
- Özel amaçlı kuruluşlar

Birçok hesaplama, miktarlara uygulanan birim fiyatlarından çıkarılabilir.

8.6.3 Kaynak Fonları

Hazırlanmış olan projeksiyonlardan yararlanılarak, öneri yatırımların nasıl finanse edileceği belirlenebilir. En azından bu bir yıllık yatırım programına ışık tutabilir.

Kaynak sınıflamasının tipik örnekleri

- Ortak Sermaye
- Banka Kredisi
- Özel Tasartuflar
- Ulusal Vergilendirme
- Yerel Vergilendirme
- Dış Borçlanma ve Yardımlar

8.6.4 Gözden Geçirme

İleriye dönük projeksiyon hazırlamanın yararı, sonradan ortaya çıkan değişkenlerin yorumlanması ve tahminde bulunulmasına ışık tutmaktır. Bu da değişkenlerin takip edilmesi ile mümkündür. Buna göre yapılan tahminler ile gerçekleşenler karşılaştırıldığında daha sıhhatli varsayımlarda bulunmak mümkün olabilecektir.

Aşağıdakilerin takip edilmesinin sağlanması gözden geçirme için gerekli olan faktörlerdir.

- i- İlgili proje ertelendi mi yoksa ileriye mi gitti?
- ii- Maliyetler tahmin edilenden daha az mı, yoksa daha fazla mı?
- iii- Genel etkisi tahmin edilenden daha mı az, yoksa daha mı çoktur?
- iv- Değişikliklerin temel sebepleri nelerdir?

8.6.5 Yıllık Statistik Özet Raporu

Tarihsel olarak mali ve fiziksel verilerden önemli istatistik bilgileri içeren bir rapor hazırlamak gerekmektedir. Bu statistiki bilgilerin hepsinin de mali kaynaklarla ilgili olduğu söylenemez, ancak çoğu böyledir. Yıllık bir istatistik özeti içeriğini, plan ekibi içerisindeki birçok meslekten oluşan bir kadronun uzlaşarak hazırlaması gerekmektedir.